

Zarządzenie Nr 21/2014
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
w Katowicach
z dnia 25 lipca 2014 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Sokole Góry”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805 i 850) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Sokole Góry”, zwanego dalej „rezerwatem” położonego w gminie Olsztyn, w powiecie częstochowskim.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w §1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Katowicach
mgr Bernard Binańczyk

Załączniki do zarządzenia Nr 27/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lipca 2014r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Sokole Góry”.

Załącznik Nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Lp.	Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1.	Presja niekontrolowanego ruchu turystycznego na przyrodężywioną i nieżywioną.	Istotne	<p>Obserwacje wpływu ruchu turystycznego na przyrodężywioną i nieżywioną oraz przeglądy stanu bezpieczeństwa i drożności miejsc wyznaczonych do ruchu pieszego i wspinaczki.</p> <p>Bieżąca konserwacja miejsc wyznaczonych do ruchu turystycznego oraz utrzymanie ich drożności i bezpieczeństwa – usuwanie złomów, wywrotów oraz konarów i gałęzi zwisających nad trasami zwiedzania rezerwatu, konserwacja infrastruktury turystycznej.</p> <p>Utrzymanie/konserwacja zamknięcia otworu „Jaskini Maurycego”.</p> <p>Określenie warunków udostępnienia turystycznego.</p>
2.	Zanik walorów krajobrazowych rezerwatu w wyniku ograniczenia otwarć widokowych.	Średnio istotne	Utrzymanie otwarcia widokowego z kulminacji „Góry Sokolej”.

Załącznik Nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemu z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego	Rozmiar zadania ochronnego
1.	Obserwacje wpływu ruchu turystycznego na przyrodężywioną i nieżywioną.	Cały teren rezerwatu	Co najmniej raz w roku.
2.	Przeglądy stanu bezpieczeństwa i drożności miejsc wyznaczonych do ruchu pieszego i wspinaczki.	Cały teren rezerwatu	Co najmniej raz w roku.
3.	Bieżąca konserwacja miejsc wyznaczonych do ruchu	Cały teren rezerwatu.	W zależności od potrzeb.

Lp.	Opis sposobów ochrony czynnej – rodzaj zadania ochronnego	Lokalizacja zadania ochronnego	Rozmiar zadania ochronnego
	<p>turystycznego oraz utrzymanie ich drożności i bezpieczeństwa – usuwanie złomów, wywrotów oraz konarów i gałęzi zwisających nad trasami zwiedzania rezerwatu, konserwacja infrastruktury turystycznej.</p>		
4.	<p>Utrzymanie/konserwacja zamknięcia otworu wejściowego „Jaskini Maurycego”.</p>	<p>„Jaskinia Maurycego”</p>	<p>W zależności od potrzeb.</p>
5.	<p>Określenie warunków korzystania z miejsc wspinaczki.</p>	<p>Udostępnione do ruchu turystycznego skały: „Pielgrzym” i „Bonifacy” („Boniek”)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykorzystuje się istniejące punkty asekuracyjne. Nie dopuszcza się instalowania nowych punktów asekuracyjnych; 2) dopuszcza się wspinaczkę wyłącznie z dolną asekuracją, bez możliwości wejścia na szczyt skały; 3) nie uprawia się drytoolingu – wspinaczki przy zastosowaniu sprzętu typowego dla wspinaczki lodowej (m.in. czekany, raki).
6.	<p>Utrzymanie otwarcia widokowego z kulminacji „Góry Sokolej” w stronę wzgórza zamkowego w Olsztynie poprzez przycinanie koron drzew.</p>	<p>Kulminacja „Góry Sokolej”</p>	<p>W zależności od potrzeb.</p>

Uzasadnienie merytoryczne

do zarządzenia Nr 27/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 25 lipca 2014r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Sokole Góry”.

Rezerwat przyrody „Sokole Góry” nie ma planu ochrony ustanowionego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627, z późn. zm.). W związku z tym, wykonywanie wszelkich prac na terenie tego rezerwatu jest możliwe na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, ustalającego zadania ochronne, zgodnie z art. 22 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy.

Rezerwat ten utworzony został w 1953r. w celu „zachowania, ze względów naukowych, dydaktycznych i społecznych obszaru leśnego o różnych typach lasów mieszanych i sosnowych, porastających szczególnie wyróżniający się pięknem krajobrazu fragment Jury Krakowsko - Wieluńskiej z charakterystycznymi wychodniami skał wapiennych uformowanych i wyżłobionych erozją w fantastyczne kształty, jaskinie itp.”. Rezerwat położony jest w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja Olsztyńsko-Mirowska”, wyznaczonego dla zachowania m.in. siedlisk nieleśnych związanych z wapiennymi skałami stanowiącymi miejsce występowania licznych rzadkich i zagrożonych, ciepłolubnych gatunków roślin i bezkręgowców.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia negatywnego oddziaływania ruchu turystycznego na substancję przyrodniczą rezerwatu, niniejsze zarządzenie:

1. Określa warunki korzystania z miejsc wspinaczki;
2. Uwzględnia potrzebę obserwowania wpływu turystyki na rezerwat;
3. Uwzględnia potrzebę prowadzenia przeglądów drożności oraz stanu bezpieczeństwa miejsc wyznaczonych do ruchu turystycznego oraz bieżącej konserwacji i utrzymywania tych miejsc (w tym infrastruktury turystycznej);
4. Uwzględnia potrzebę utrzymania zamknięcia otworu „Jaskini Maurycego”.

Biorąc pod uwagę, że jednym z cenniejszych elementów przyrody w rezerwacie są ostańce skalne, a także związane z nimi siedlisko przyrodnicze - wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis* (kod 8210), uprawianie wspinaczki skałkowej dopuszcza się wyłącznie po wyznaczonych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach drogach wspinaczkowych, pod warunkiem nieinstalowania nowych, stałych punktów asekuracyjnych. Z ww. względów nie dopuszczono także uprawiania wspinaczki przy użyciu sprzętu naruszającego skały (np. czekany, raki) tzw. drytoolingu. Wspinaczkę uprawia się wyłącznie z dolną asekuracją w celu ochrony roślinności szczytowych partii skał.

Zważając na duże zainteresowanie wspinaczką skalną oraz atrakcyjność rezerwatu dla turystów, istotne jest bieżące obserwowanie wpływu turystyki na przyrodę ożywioną i nieożywioną. Wyniki tych obserwacji mogą wskazywać na potrzebę wprowadzania modyfikacji zakresu lub warunków udostępnienia rezerwatu w celu ograniczenia bądź eliminacji ewentualnego negatywnego wpływu na przedmiot jego ochrony. Zapisy zarządzenia uwzględniają konieczność wykonywania przeglądów stanu bezpieczeństwa i drożności miejsc wyznaczonych do ruchu turystycznego, wpływającego bezpośrednio na

stopień koncentracji tego ruchu. Zakładają zatem potrzebę prowadzenia bieżącej konserwacji tras turystycznych oraz utrzymanie ich drożności i bezpieczeństwa (w tym konserwacji obecnej na terenie rezerwatu infrastruktury turystycznej tj. punkty asekuracyjne, barierki drewniane przy jaskiniach, schody drewniane, barierka w punkcie widokowym na kulminacji „Góry Sokolej”).

Wskazano na konieczność utrzymania zamknięcia otworu „Jaskini Maurycego”. Obiekt ten nie jest udostępniony do zwiedzania. W celu ochrony dobrze zachowanej szaty naciekowej wejście do jaskini zostało zamknięte. Zabezpieczenie to skutecznie blokuje nielegalne penetracje jaskini. Niniejsze zarządzenie umożliwia oraz wskazuje na konieczność podejmowania prac związanych z utrzymaniem zamknięcia w dobrym stanie technicznym (remonty, konserwacje).

W celu zachowania walorów krajobrazowych rezerwatu zasadne jest utrzymywanie otwarcia widokowego z kulminacji „Góry Sokolej”, w kierunku wzgórza zamkowego w Olsztynie, poprzez przycinanie koron drzew. Do miejsca widokowego, znajdującego się na „Górze Sokolej”, prowadzi ścieżka edukacyjno-przyrodnicza.

Ochrona gatunków grzybów, roślin i zwierząt w rezerwacie, realizowana jest poprzez ochronę całego ekosystemu. Obecnie nie zachodzi na terenie rezerwatu konieczność prowadzenia innych dodatkowych działań z zakresu czynnej ochrony grzybów, roślin i zwierząt.